

ג'קסון ובני אבנרי וסינורה, בידיים בלונות
הלוואי והיה בציבור האמריקאי חופש-זיכוח כמו שיש בכנסת...

הדמוקרטיה קראנו למדינה שלנו, ולכל המדינות המערביות, להפסיק את מכירת הנשק, את השקעת הכספים ואת המיסחר עם דרום-אפריקה. קראנו לבריטניה, ליפן ולכל בעלות-הברית של ארצות-הברית להפסיק לעשות עסקים עם דרום-אפריקה. והנה ישראל מוכרת נשק לדרום-אפריקה; זה לא עניין שהומצא עליידי כמה מומחים באיזשהו מקום. והי עובדה ידועה-היטב מזה 10 שנים ויותר!

מן הראוי הוא שתהיה לישראל עמדה תקיפה ובעלת-עקרונות לגבי נושא זה של אימכירת נשק לדרום-אפריקה. ישראל צריכה להבין את ההשלכות של מכירת-הנשק שלה לדרום-אפריקה. אילו היתה מדינה אפריקאית כלשהי, למשל ניגריה, מוכרת נשק לאש"ף, ישראל היתה אומרת שיש לה הזכות להפציץ את המקור הזה של נשק לאויביה. מכאיו לנו שישראל מוכרת נשק לדרום-אפריקה, כשם שיש לה מכאיו לישראל אילו מכרה ניגריה נשק לאש"ף.

יתר על כן, מכיוון שגברה יעילות החרם שלנו על דרום-אפריקה, היא מעבירה עכשיו את הסחורות שלה לישראל, ומוכרת אותן כאמצעות ישראל לארצות-הברית. לא זו בלבד שישראל מוכרת נשק לדרום-אפריקה, אלא שהיא גם משמשת כצינור כלכלי לשינוע סחורות דרום-אפריקאיות לישראל. זה גורם לכאן רב. זה חותר תחת המעמד המוסרי של ישראל!

מתר לנו לקרוא לישראל להפסיק את מיטלוח הנשק לדרום-אפריקה ואת המיסחר איתה, כשם שאנחנו קוראים למדינה שלנו עצמנו לעשות כן. הייתי מקווה שתשרור בארצנו אוירה שתאפשר לאדם לנקוט עמדה זו, מבלי שירביקו לו תווית של אויב!

סינורה: אמרת שאתה בעד הברה הדרית של שני הצדדים. האם אתה יכול למלא תפקיד בהפגשת שני הצדדים? ג'קסון: הלוואי שיכולתי! אינני בטוח שאני יכול. אילו יכולתי, הייתי עושה זאת.

למשלת ארצות-הברית הנחונים הטובים ביותר למלא תפקיד כזה. זהו עניין הכרוך בסיכון גבוה, אך אילו היתה ארצות-הברית משמשת

„אנחנו מתנגדים למכירת נשק ישראלי לדרום-אפריקה, כשם שישראל היתה מתנגדת למכירת נשק ניגרי לאש"ף"

כמארכת, זה היה נותן לשני הצדדים את המירווח, ואולי גם הזמן, כדי לזוז לקראת הסכם. מכיוון שארצות-הברית חשובה כל-כך ליש-אל, ומכיוון שהיא יכולה להיות חשובה כל-כך לפלסטינים, זה היה מביא תועלת לכל הצדדים. מה שחסר לנו זו מנהיגות. אילו היתה קיימת מנהיגות אמריקאית, היא היתה יכולה לחתוך את הפחדים והחרדות, ולתת סיכוי לשלום.

סינורה: הקונגרס האמריקאי מעניק סיוע גובר והולך לישראל. האם היית רוצה לשנות זאת? (המשך בעמוד 18)

השחורים והיהודים בארצות-הברית, ושכנתו מוכר פתחה התיקנות ביניהם. בשעתו נתנו היהודים עזרה חשובה למנהיגות השחורה בדרום. שורנר, גורמן וציני (שלושה פעילים לזכויות האדם שנרצחו בדרום, בשנות ה-60) — שני יהודים ושחור אחד — מתו ביחד. אבל גם שחורים ואיטלקים, שחורים וכל מיני לבנים אחרים מתו ביחד. המאבק הזה, העלאה זו על הצלב, היו התנאי המוקדם לתחייה שבאה לאחר מכן.

מעולם לא עלה על דעתי שהיהודים יכלו שלא להפגין בדרום. מרועי מפני שהפשיסטים הטיפו לשינאת היהודים והשחורים כאחד. בהרבה מקומות היו שלטים שאמרו: „אין כניסה ליהודים, לכרשים ולכלבים.“ לכן היתה ליהודים החובה להפגין בדרום, ממש כמו לשחורים. אחרי הכל, היהודים היה נסיון עם האופי הטוטאליטארי, הרשע של הפאשיזם. הפגנו ביחד, מפני שהיתה לנו סיבה משותפת להפגין.

כאשר השחורים נכנסו פנימה, לתוך החברה, אחרי שהיו כה זמן בחוץ, וביקשו לעלות בסולם החברתי, הם תבעו „פעולה חיובית“ (שיטה של העדפה רשמית של בני-מעמדות, במישורות ובאוניברסיטאות. כדי לקדם אותם באופן מאוזן) בשבילנו זה היה כמו שילומים. הבנו את קריאתה של ישראל לשילומים, שהם בבחינת שיטה בינלאומית של „פעולה חיובית“. הבנה זו היתה כה רבה, עד כי ראלף באנץ' (הסגן השחור של מזכיר האו"ם, שנימלא תפקיד מרכזי בהגעת הסכמי שביתת-הנשק אחרי מל"ח חמת-העצמאות של ישראל) עזר להקמת ישראל. הוא היה אחד האנשים שניהלו את המשא-ומתן בסוגיה זו. ורוב השחורים תמכו בהתפתחות ישראל, בזכותה להתקיים, למרות כל האתגרים שהיו כרוכות בכך.

כשהגיע הזמן לשילומים שלנו, „הפעולה החיובית“ שלנו, היו כמה מן המבקרים הקולניים ביותר של שיטה זו יהודים. זה יצר הרבה חרדה, זעם ולפעמים גם איבה. כל זה טובב את עניין „המיכסות“.

ליהודים היה באירופה נסיון רע עם שיטת ה-מיכסות (הכוונה לשיטת ה-נומרוס קלאוזוס). המיכסות שהגבילו את שיעור היהודים באוניברסיטאות. במיוחד-אירופה). אולם לא טוב היה להעביר את הטענה הזאת לארצנו. מפני שבאירופה השתמשו במיכסות כדי להציב תיקרה להתפתחות היהודים. בעוד שאצלנו באו המיכסות להציב ריצפה. אין לנו בעיה של תיקרה. ברוב שיטחיהחיים אין לנו ריצפה. איננו תומכים בתיקרה, אבל אנחנו תומכים בריצפה. מפני שזו הדרך היחידה בשבילנו להיכנס.

המיכסות היו המוצא האחרון. הצעד הראשון היה „ההפרדה אינה חוקית“. השני היה „הפסיקו את האפליה“. השלישי היה „פעולה חיובית מרצון“. או בא מישפט של בק, שבו נטען כי הפעולה החיובית היא „אפליה במהופך“. הכאבי לנו לראות אירגונים יהודיים שתמכו בבק, ושכרתו ברית עם אחרים מאויבינו ההיסטוריים הגרועים ביותר.

עכשיו, כתוצאה ממישפט בק, יש ירידה ניכרת במימספר השחורים באוניברסיטאות, בבתי-הספר המיקצועיים ובמיקצועות החופשיים. הסחורות שתמכו בבק, ושהתנגדו לפעולה החיובית, היו לנו מאוד. זה הפך למקור של מתיחות בינינו ובין הקהילה היהודית.

אולם יש גם נושא אחר, בינלאומי, הנוגע לנו — הבעיה של דרום-אפריקה. כשם שביקשנו לשחרר את עצמנו, כך אנחנו מבקשים עתה לשחרר את דרום-אפריקה מן האפרטהייד. בשם

● אבנרי: הידרדרות היחסים בין היהודים והשחורים בארצות-הברית מעציבה אותי מאוד. מה ניתן לעשות, לדעתך, כדי לתקן את המצב? ג'קסון: מבחינות רבות התברר שהשחורים ב-20 השנים האחרונות. עמדנו על דעתנו כצינור, שהיה שרוי במשך זמן רב במצב ילדותי, כתוצאה מן העברות, האפרטהייד הרישמי וההפרדה. עכשיו, אחרי שהשחורים הפכו אזרחים מלאים, אזרחים ממדרגה ראשונה, אזרחי העולם, שיש להם אותן השאיפות הלגיטימיות כמו לעמים שחוריהרות אחרים, צריכים בעלי-בריתנו להתאים את עצמם ולהסתגל לבגרותנו.

פעם איננו עצמנו ילדים, ובמשך זמן רב היינו מוכנים לקבל שיתייחסו אלינו כאל ילדים. עכשיו, כשאנחנו מבוגרים ומכירים באחריותנו, יש על כולם לחץ להתאים את עצמם.

חבל שבשנים האחרונות נוצרו מתיחות בין

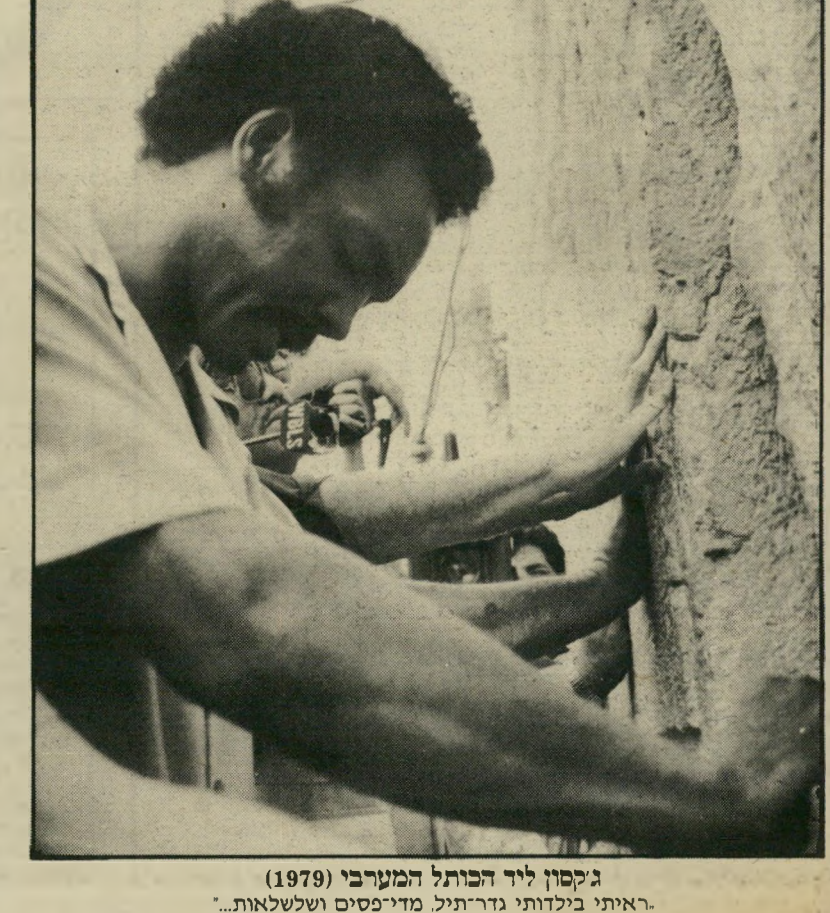
החלטנו ללכת למצריים ולדבר עם סאדאת. דיברנו הרבה על יחסי הארוכים והאישיים של סאדאת עם ערפאת. לסאדאת היו חילוקי-דעות ומתיחות עם ערפאת, אחרים מהם אף מן הימים שבהם היו סטורנטים ביחד. אך אחרי שציין זאת, אמר סאדאת שלדעתו עניינו של ערפאת צודק. הוא ביקש מאיתנו לפנות לדעת-הקהל האמרי-קאית כדי לשים קץ להתנחלות הישראלית בגדה המערבית. הוא אמר שההתנחלות הזאת היא מיכשול עיקרי לשלום, וגם הפרה של הסכמי קמפ-דייוויד.

הוא ביקש ממני לפנות לערפאת, כדי שינצל את הרגע, כפי שסאדאת ניצל את הרגע. הסכמתי איתו. סאדאת היה כל-כך משוכנע שמשוהו יקרה, עד שנתן לי את מטוסו האישי כדי שאחזור ללבנון ואפגש עם ערפאת שוב. לעולם לא אשכח מן המצרים השיגו היתר מיוחד לנסות בלבנון. מפני שבאותה תקופה לא היתה להם זכות-נחיתה שם. נפגשנו עם ערפאת שוב, וערפאת התעניין בתמיכתנו למען מדיניות של הכרה הדרגתית. הוא הגיעקש שנשאר עוד יומיים, ושניסע לסוריה להיפגש עם אסר שם.

כך נפגשתי עם אסר בפעם הראשונה, וכעבור כמה שנים זה עזר לי לשחרר את גורמן (הטייס האמריקאי שנפל בשבי בלבנון).

הטענה העיקרית כפי ערפאת היתה שהוא חפץ

„סאדאת נתן לי את מטוסו האישי ושלה אחי לערפאת, כדי לשכנעו ללכת בעיקבוחי“

ג'קסון ליד הכותל המערבי (1979)
ראיתי בילדותי גדרתיל מדי-פסים ושלאולת...